

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії та історії держави і права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Порівняльне правознавство
Викладач (-і)	Андріюк Володимир Володимирович, доц., к.ю.н., доцент кафедри теорії та історії держави і права
Контактний телефон викладача	Андріюк Володимир Володимирович (0342) 596133
E-mail викладача	Андріюк Володимир Володимирович volodymyr.andriiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/графлджєік-індивідуальної-роботи/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження змісту та структури індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні проблеми порівняльно-правового методу і дослідження на його підставі загальних принципів та закономірностей виникнення, функціонування і розвитку різних правових систем світу. Предмет становлять методологічні проблеми порівняння у праві (теорія використання порівняльно-правового методу та інших засобів і способів пізнання, що застосовуються в порівняльно-правових дослідженнях); порівняльне дослідження правових систем сучасності, їх типологія, закономірності розвитку; порівняльний аналіз права різних країн з метою виявлення спільних рис та особливостей, взаємовпливу, тенденцій і закономірностей розвитку.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наукознавчі питання порівняльного правознавства. Загальні питання порівняльного правознавства 2. Типи правових систем світу <p>Порівняльне правознавство є однією з вибіркових навчальних дисциплін освітньо-професійної підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право», що вивчається студентами протягом одного навчального семестру і має на меті оволодіння системою сучасних теоретичних знань про спільні ознаки та специфіку різних національних правових систем світу та їх окремих елементів, загальних принципів та закономірностей їх виникнення, функціонування і розвитку на основі застосування порівняльно-правового методу.</p> <p>Сучасні умови становлення громадянського суспільства, побудови правової держави, утвердження принципів демократичного суспільства в Україні, удосконалення національного законодавства, реформування усіх сфер життєдіяльності українського суспільства передбачають формування, розвиток і закріплення нового юридичного мислення, правового світогляду, правової культури, в тому числі і високої професійної культури юриста, що немислиме без когнітивного виходу поза межі національної правової системи та долучення до світового правового досвіду.</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни “Порівняльне правознавство” є ознайомлення студентів з особливостями та загальними тенденціями розвитку національних правових систем та їх типів на підставі їх порівняння на генетичному, атрибутивному, структурно-субстанційному та функціональному рівнях, а також формування умінь із застосування теоретичних юридичних знань для здійснення порівняльно-правового аналізу.

Основними цілями вивчення дисципліни “Порівняльне правознавство” є оволодіння правовим матеріалом щодо різних типів правових систем; формування у студентів вмінь здійснювати аналіз правових явищ, виявляти їх спільні та відмінні риси, а також проводити типологію правових систем світу на підставі розроблених юридичною наукою критеріїв, серед яких найбільш значимі спільність історії виникнення і подальшого розвитку, спільність основних формально-юридичних джерел права, єдність у структурі системи права і норми права, спільність принципів регулювання суспільних відносин, єдність юридичної техніки, включаючи термінологію, юридичні категорії, поняття, конструкції; прищеплення навиків застосування понятійного апарату та методологічного інструментарію, що розробляється юридичною наукою; формування вмінь систематизувати правові знання щодо особливостей різних правових сімей та здійснювати їх аналіз і узагальнення; формування у студентів вмінь виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу положень загальнотеоретичної юриспруденції.

Знання та розуміння предметної області порівняльного правознавства та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними загальнотеоретичними правовими знаннями.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності:

Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Здатність до критичного та системного аналізу складних правових явищ на загальнотеоретичному рівні і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення на загальнотеоретичному рівні.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	вибірковий

Тематика курсу				
Тема	кількість год.			
	лекції	заняття	сам. роб.	
Модуль I. Загальні питання вивчення правових систем сучасності				
Тема 1. Порівняльне правознавство як наука та навчальна дисципліна	2	2	8	
Тема 2. Поняття правової системи. Типологія основних правових систем сучасності	-	2	6	
Модуль II. Типи правових систем світу				
Тема 3. Правові системи романо-германського типу	4	4	6	
Тема 4. Англо-американська правова сім'я	4	4	6	
Тема 5. Змішаний тип правової системи	-	2	6	
Тема 6. Релігійні правові системи	-	2	6	
Тема 7. Правові системи традиційного типу	-	2	6	
Тема 8. Соціалістична правова система	-	-	6	
Тема 9. Загальна характеристика правової системи України	2	-	6	
Тема 10. Передумови та механізм зближення національних правових систем у сучасних умовах суспільного розвитку			4	
	ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол № 5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/01/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-у-ННЮІ.pdf</i>			
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи.</p> <p>На контрольну роботу виносяться три описові питання, що передбачають конкретні відповіді, виходячи з часу, відведеного на виконання контрольної роботи, які оцінюються по 15 балів, та одне тестове завдання, яке оцінюється 5 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50 балів.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/.</i></p>			
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому			

	юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік. Залік проводиться у формі виконання письмової роботи. На залік виносяться два описові завдання, які оцінюються по 30 балів кожне, одне описове питання, яке передбачає конкретну відповідь з огляду на відведений час виконання роботи і оцінюється 20 балів, одне питання, що передбачає коротку відповідь, за змістом є тестом відкритого типу і оцінюється 15 балів, одне питання, яке передбачає виконання тестового завдання закритого типу і оцінюється 5 балів. Максимальний бал за залік становить 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: трьох обов'язкових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в методичних вказівках для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://kttidip.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>.*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Бехруз Х. Порівняльне правознавство: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. Одеська національна юридична академія. О.: Фенікс, 2009. 464 с.
2. Бойко І. С., Бабін І.С. Порівняльне правознавство: Навч. посіб. 2-ге вид. випр. та допов. О.: Фенікс, 2011. 152 с.
3. Гапотій В.Д., Жильцов О.Л., Воржевітіна Г.І. Основні правові системи світу: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 279 с.

4. Луць Л.А. Сучасні правові системи світу. Навчальний посібник. Львів: юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003.

5. Порівняльне правознавство (правові системи світу). Ю. С. Шемшученко; ред. Н. М. Оніщенко; Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. К.: Парламентське видавництво, 2008. 488 с.

6. Порівняльне правознавство: Підручник. За заг. ред. О. В. Петришина; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: Право, 2012. 272 с.

7. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Харків: Консум, 2001. 656 с.

8. Порівняльне правознавство: Хрестоматія для юридичних вищих навчальних закладів і факультетів: навч. посіб. Уклад.: О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В. Лук'янов. Харків: Право, 2016. 1023 с.

9. Порівняльне правознавство у таблицях: навч. посіб. для юрид. ВНЗ і ф-тів. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; О. В. Петришин. Харків: Право, 2016. 162 с.

10. Правові системи сучасності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. За ред. Ю. С. Шемшученка. Київ: Юридична думка, 2012. 490 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в методичних вказівках:

1. Андріюк В.В. Порівняльне правознавство: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018.

2. Андріюк В.В. Порівняльне правознавство: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018.

<https://kttidip.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>.

Викладач _____ доц. В. В. Андріюк